

Arealforvaltning - reindrift

Møte med Interkommunalt politisk råd i Nord-Østerdalen

8.Mai 2024 - Tynset

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

13.05.2024

Agenda

- Hvem og hva er Statsforvalteren i Trøndelag?
- Arealforvaltningen i Trøndelag – Statsforvalterens rolle og utfordringer for reindriften
- Om reindrift generelt og Femund reinbeitedistrikt spesielt
- Varslingsrutiner, konfliktforebyggende tiltak og andre tiltak
- Brudd på tilsynsplikten. Sanksjoner
- Dialog – åpen post

Statsforvalteren i Trøndelag - kort om oss

- 260 ansatte
- 7 fagavdelinger
 - herunder reindrift
- 4 kontorsteder
 - + nasjonalparkforvaltere i Lierne, Røyrvik, Røros, Tydal og Surnadal

Statsforvalterens ulike roller i plansaker

- Sektormyndighet
 - Oppdrag fra departement og direktorat
- Samordnet rolle
 - Bindeledd mellom stat og kommune
 - Tversektoriell samordner
 - Rettssikkerhetsinstans
- Samfunnsansvar
 - Respekt for lokaldemokratiet
 - Kommunal skjønnsutøvelse

Lokal handlefrihet – men innenfor nasjonale rammer

"Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn". (PBL § 11-1)

Innenfor rammen av § 1-1 skal planer bl.a. sikre jordressursene, sikre naturgrunnlaget for samisk kulturutøvelse, næringsutøvelse og samfunnsliv, ta klimahensyn, fremme samfunnssikkerhet (PBL § 3-1)

"Stortinget har vedtatt prinsippet om kommunalt selvstyre, men har også slått fast at selvstyret skal utøves innenfor nasjonale rammer. Det framgår for eksempel av forarbeidene til ny kommunelov at prinsippet om lokalt selvstyre anerkjenner statlig styring og kontroll, for eksempel ved klage, tilsyn og innsigelse".

(Riksrevisjonens undersøkelse av innsigelsespraksis, 2019).

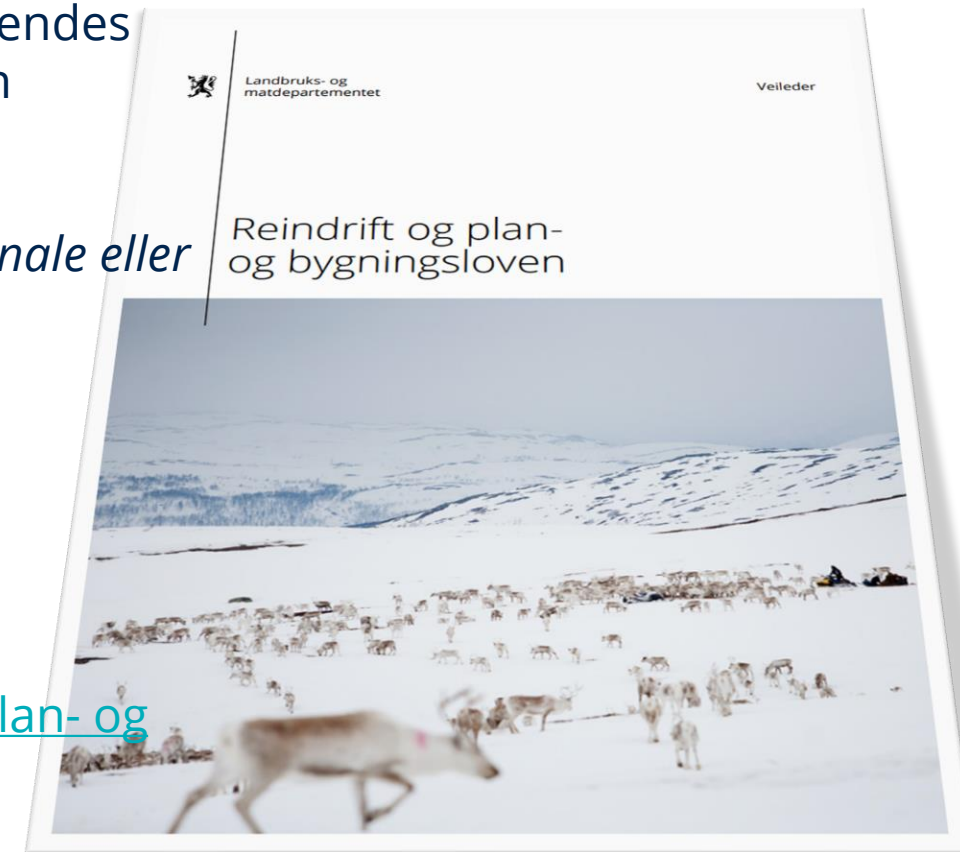

Statsforvalterens rolle i arealsaker med reindrift

- Alle forslag til planer og tiltak i samisk reinbeiteområde sendes på høring til berørt reinbeitedistrikt og til Statsforvalteren
- Statsforvalteren kan, som reindriftsmyndighet, fremme innsigelse til planer som er i konflikt med *vesentlige nasjonale eller regionale interesser* (både etter pbl og energiloven)
- Plan- og bygningslovens § 3-1c:

"sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv"

- Reindrift og arealplanlegging, se [Veileder - Reindrift og plan- og bygningsloven](#) fra LMD og KDD

Ivaretagelse av samisk reindrift i arealplanlegging

Tiltak etter plan- og bygningsloven

- Regional plan for arealbruk (*fylkeskommune*)
- **Kommuneplanens arealdel** (*kommune*)
- Reguleringsplaner (*kommune*)
- Dispensasjoner (*kommune*)

Tiltak etter annet lovverk

- **Energiloven** (Norges vassdrags- og energidirektorat)
- Motorferdselloven (*kommune*)
- Jordloven (*kommune*)
- Verneforskrift (*verneområdestyre*)

Kunnskapsgrunnlag og medvirkning

- Distriktsplaner
- **Konsultasjonsplikt** for kommuner
- Konsekvensutredning ved planer
- **Helhetlige vurderinger** av samlede effekter på reindrift

An aerial photograph of a vast, forested landscape. A river, labeled 'Joldalsveien', flows through the bottom of the frame. The terrain is covered in dense green forest, with some cleared areas and small structures visible. Labels in the upper right corner identify 'Frostmyran-Bjugnan h', 'Frostmyrjønnha', and 'Druggu hytt'. The background shows rolling hills under a cloudy sky.

Samlet konsekvens for reindriften ved ny kommuneplan for Rørøskommune

Holden gård AS

► **Detaljregulering Vinterleden fjellgård**

Konsekvensutredning friluftsliv og bygdeliv, naturressurser, og reindrift

NG

**DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT**

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

16/485

19.09.2017

Trønder Energi Kraft AS - Stokkfjellet vindkraftverk - klage og innsigelse

1. Bakgrunn

Norges vassdrags- og energidirektorat (heretter NVE) ga 18. desember 2014 Trønder Energi Kraft AS (heretter TEK) konsesjon for å kunne anlegge Stokkfjellet vindkraftverk med tilhørende infrastruktur i Selbu kommune, Nord-Trøndelag fylke. NVEs konsesjonsvedtak omfatter et område på ca. 100 ha, og et omlag 30 km lang 132 kV kraftledningslinje. Konsesjonen gjelder for en periode på 20 år.

Trøndelag fylkeskommune
Trøndelagsregion fylkeskontroll

Vedtatt i Fylkestinget 9. mars 2022

REGIONAL PLAN FOR AREALBRUK 2022-2030

Bærekraftig og stedstilpasset arealpolitikk i Trøndelag

Planområdet dekker et areal på ca. 100 ha, og et omlag 30 km lang 132 kV kraftledningslinje. Konsesjonen gjelder for en periode på 20 år.

Stokkfjellet vindkraftverk er teknisk gjennomførbart, og det er ingen tvil om at det vil bli behandlet de siste årene, og

NVE mottok seks klager på konsesjonen. Klagerne er Gæbrien Sjøte (Riast), Trøndelag, Johan Birger Stokmo, Selbu og Iver Johan Unsgård. Klagen gjelder konsesjonen til nettknytningen innsigelse til prosjektet.

Klagene fra Per Olav Tjellhaug og manglende rettslig klageinteresse

Postadresse
Postboks 8148 Dep
0633 Oslo
postmottak@oed.dep.no

Kontoradresse
Akersgate 59
0633 Oslo
oed.dep.no

© Statsforvalteren i Trøndelag

Mulige konfliktreduserende tiltak

- Vurdere ulike gjerdeløsninger (innmark, kulturbeite, plantefelt)

Rapport gjerdeløsninger for rein

- Midlertidige gjerder på nysådd mark
- Flyttbar sil
- Økt tilsyn
- Helikopter ved utdriving

Tilskudd til konfliktforebyggende tiltak mellom reindrift og annen berørt part

Finansieres over reindrifftsavtalen og jordbruksavtalen

- Inntil 90 % av utgifter kan dekkes av tilskudd
- Egen innsats: kr 210,- pr time
- Reindrift og landbruk søker sammen
- Kan søke om tilskudd til vedlikehold på kr. 10,- pr løpemeter etter fem år (gjerdet må være i bruk, funksjonelt, løpende vedlikeholdt og i god stand.

Hva må være på plass?

- ✓ En avtale om gjennomføringen mellom grunneier og reinbeitedistriktet v/ leder. (Partene kan kreve tinglysning av avtalen på den aktuelle eiendommen)
- ✓ Arbeidsbeskrivelse med kartfestet trasévalg
- ✓ Kostnadsoverslag
- ✓ Finansieringsplan
- ✓ Det må være en ansvarlig tiltakshaver

Reindriftsloven om beiterett, rettigheter & plikter

Tilsyn med rein – reindriftslovens § 28

Reinen skal holdes under slikt tilsyn at den så vidt mulig hindres fra å:

- Volde skade,
- Komme utenfor lovlig beiteområde, eller
- Sammenblandes med annen rein.

Skade voldt av rein – reindriftslovens kap. 9

Reineierne har objektivt ansvar for skade (reinl. § 67).

I mangel av enighet, avgjøres krav om erstatning ved skjønn ved jordskifteretten eller tingretten. (reinl. § 70.)

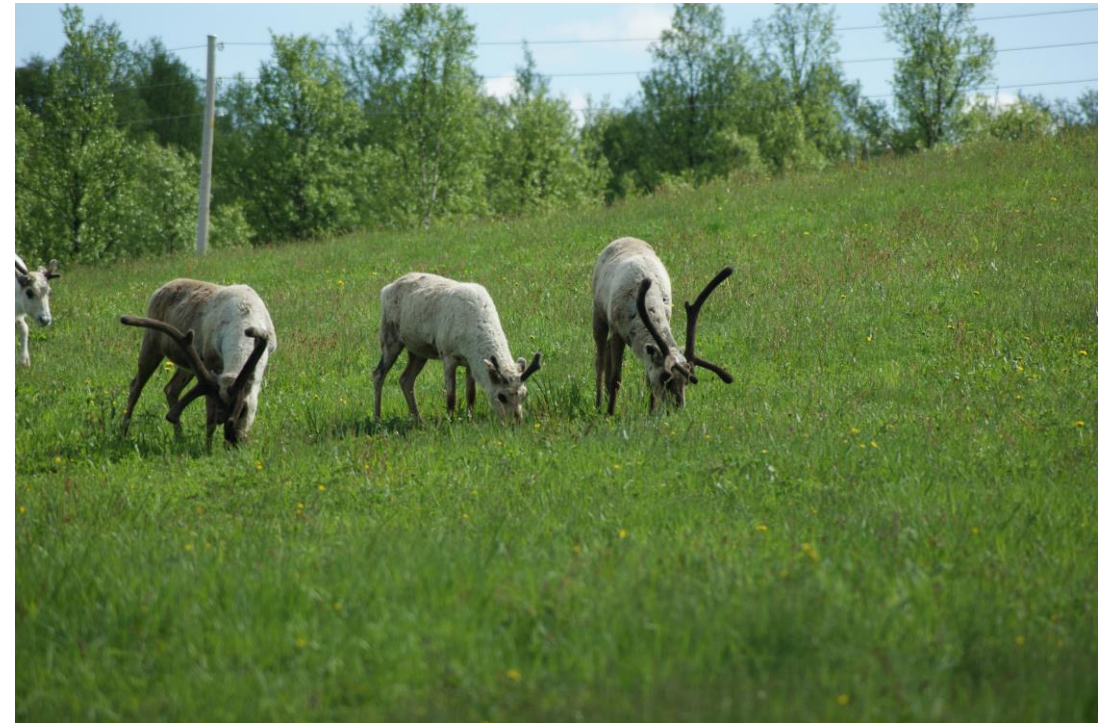

Aktuelle sanksjoner (pålegg)

Mest aktuelle:

- Pålegg om utdriving
- Tvangsmulkt for å sørge for at pålegg blir fulgt
- Tvangsutdriving

Sanksjoner - vanskelige vurderinger

- Er tilsynsplikten brutt?
- Foreligger det en offentlig interesse?
- Vil et pålegg være rimelig/forholdsmessig?
 - Hvor stort er skadepotensialet?
 - Hvordan er mulighetene for å drive ut reinen og holde den borte fra konfliktområdet? (og hva vil det koste?)

